

**Kahden presidenttikauden kunnia
– Mauno Koiviston kunniamerkit
Turun linna 25.4.–16.9.2018**

Turun linnassa avataan näyttely *Kahden presidenttikauden kunnia – Mauno Koiviston kunniamerkit*. Esillä on Mauno Koiviston jatkosodassa ja valtiovierailuillaan saamia kunniamerkkejä. Korkeimpia kunniamerkkejä on 26 maasta, kuten kaikista Pohjoismaista, Isosta-Britanniasta, Ranskasta, Saksasta, Alankomaista, Italiasta ja San Marinosta. Myös entiset valtiot kuten Neuvostoliitto, Itä-Saksa ja Jugoslavia ovat edustettuina kunniamerkeillään.

Ohjesääntöjen mukaan useimmat kunniamerkit kuuluu palauttaa asianomaiseen maahan haltijan kuoleman jälkeen. Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat ovat halunneet esitellä kaikki presidentti Mauno Koiviston kunniamerkit ennen niiden palauttamista. Turun museokeskukselle tarjottiin mahdollisuus esitellä kunniamerkit ensin, koska Mauno Koivisto oli kotoisin Turusta. Näyttely siirtyy Turun jälkeen Kansallisarkistoon Helsinkiin, jossa se on osa *Kunniamerkkien kertomaa – Suomen ritarikuntalaitos 100 vuotta -näyttelyä 2018–2019*.

Filosofian tohtori Mauno Koivisto (1923–2017) oli Suomen yhdeksäs presidentti vuosina 1982–1994. Hänen kaksi virkakauttaan sijoittui aikaan, jolloin rautaesirippu kaatui ja Euroopassa tapahtui valtiollisia muutoksia (Neuvostoliitto, Itä-Saksa, Unkari, Jugoslavia ja Puola). Presidentti Koivisto sai vastaanottaa kunniamerkkejä maista, jotka sittemmin saivat uuden, useimmiten palautetun valtiomuodon (Unkari ja Puola). Kunniamerkkien vaihtaminen valtioiden päämisten välillä on perinne, joka on lähtöisin 1400-luvulta.

Edeltäjänsä Urho Kekkosen tavoin Mauno Koivisto oli 2. luokan Vapaudenmitalilla palkittu rintamamies. Koivisto kantoi usein sota-ajan kunniamerkkejään virallisissa tilaisuuksissa ja ennen kaikkea tilaisuuksissa, jossa hänen joukko-osastonsa veteraanit kokoontuivat.

Nykyinen tapa vaihtaa kunniamerkkejä valtiovierailujen yhteydessä on lähtöisin 1800-luvun alusta. Tasavallan presidentti antaa ulkomaille suuntautuvan valtiovierailun yhteydessä valtionpäämiehelle Suomen Valkoisen Ruusun suurristin ketjuineen. Ministereille, valtion virkamiehille ja valtiovierailuun osallistuville muille henkilöille annetaan Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien muita kunniamerkkejä. Isäntämaa antaa vastaavasti maansa korkeimman kunniamerkin presidentille ja hänen seurueeseensa kuuluville henkilöille muita kunniamerkkejä. Käytäntö on vastaava Suomeen suuntautuvan valtiovierailun yhteydessä. Tämä on näkyvä kiitos vierailusta, mutta ennen kaikkea osoitus valtioiden ystävällisistä suhteista.

Presidenttikaudellaan Mauno ja Tellervo Koivisto tekivät neljätoista valtiovierailua ja ottivat vastaan kymmenen valtion päämiestä valtiovierailulle Suomeen, jonka yhteydessä kunniamerkkejä vaihdettiin. Tämän ohella oli tietysti lukuisia valtiovierailuja ja muita työvierailuja, joiden yhteydessä ei vaihdettu kunniamerkkejä.

Lisätiedot

Tom Bergroth, tutkija
puh. 050 053 6626, tom.bergroth@turku.fi
Turun museokeskus, Turun kaupungin vapaa-aikatoimiala